

ASPECTE METODOLOGICE SI PRACTICE ALE CONTABILITĂȚII OPERAȚIUNILOR DE CASARE A MIJLOACELOR DE TRANSPORT

METHODOLOGICAL AND PRACTICAL ASPECTS OF THE ACCOUNTING OF DISPOSAL OPERATIONS OF THE MEANS OF TRANSPORT

Autor: Angela ANGHELICI

e-mail: angelacroitor@mail.ru

Conducător științific: Alexandru NEDERITA,

ORCID:0000-0001-9980-8808

e-mail: nederita.alexandru@ase.md

Academia de Studii Economice din Moldova

***Abstract.** Means of transport represent one of the most important indices of entrepreneurial activity. This index is very important for entities operating in industry, agriculture, transport and other fields of activity where the transport means component is significant. Some problems of the accounting and taxation of the scrapping operations of means of transport are investigated in the works of scholars and specialists-practitioners. In the research process, the dialectical method was used with its main components - analysis, synthesis, induction, deduction, as well as the methods characteristic of economic disciplines - observation, grouping, selection, etc.*

Keywords: means of transport, accounting and taxation of the scrapping,

JEL cod: M41

Introducere

În procesul exploatării mijloacele de transport se supun uzurii fizice și morale, care generează casarea acestora. Modul general de contabilizare a operațiunilor de casare a mijloacelor fixe, inclusiv și a celor de transport, este reglementat de prevederile Standardului Național de Contabilitate (SNC) "Imobilizări necorporale și corporale" [1]. Procedura de casare a mijloacelor de transport, este stabilită în Regulamentul privind casarea bunurilor uzate, raportate la mijloacele fixe, în continuare Regulament [5]. Unele probleme ale contabilității și impozitării operațiunilor de casare a mijloacelor de transport sunt investigate în lucrările savanților și specialiștilor-practicieni [8,9]. Scopul acestui articol constă în investigarea modului de contabilizare și de impozitare a operațiunilor de casare a mijloacelor de transport în conformitate cu reglementările contabile și fiscale naționale.

Conținutul de bază

La contabilizarea operațiunilor de casare a mijloacelor de transport apar un șir de probleme, care în principal se referă la:

- perfectarea documentară a operațiunilor de casare a mijloacelor de transport;
- reflectarea operațiunilor de casare a mijloacelor de transport în conturile contabile;
- evaluarea și contabilizarea bunurilor obținute din casarea mijloacelor de transport;
- prezentarea informațiilor privind casarea mijloacelor de transport în situațiile financiare;
- aprecierea consecințelor fiscale aferente operațiunilor de casare a mijloacelor de transport. În conformitate cu Regulamentul pot fi casate și scoase de la bilanțul întreprinderilor mijloacele fixe în cazul când:
 - a) sunt uzate complet;
 - b) au devenit inutilizabile în urma avariilor, calamităților naturale ori încălcării condițiilor normale de exploatare;
 - c) moral învechite. [5]

Bunurile materiale utilizate pentru protecția populației, prevenirea situațiilor excepționale și lichidarea consecințelor acestora pot fi casate și scoase de pe conturile contabile numai după coordonarea cu Serviciul Protecției Civile și Situații Excepționale. Pentru determinarea casării mijloacelor de transport și ineficienței reparației lor, precum și pentru perfectarea documentelor

necesare pentru casare, în cadrul întreprinderilor se instituie, prin ordinul conducătorului, comisia de casare în componența căroră intră:

- 1) inginerul-șef sau adjunctul conducătorului ori altă persoană, numită de conducător în calitate de președinte al comisiei;
- 2) contabilul-șef sau adjunctul acestuia;
- 3) persoanele cu răspundere materială de bunuri;
- 4) reprezentanți ai protecției civile (în cazul casării bunurilor utilizate pentru protecția populației, prevenirea situațiilor excepționale și lichidarea consecințelor acestora).

Comisia întreprinde următoarele acțiuni:

- a) verifică nemijlocit la fața locului starea mijlocului de transport care urmează a fi casat, călăuzindu-se de documentația tehnică (pașapoarte, instrucțiuni etc.) a acestuia, precum și de datele contabilității;
- b) stabilește dacă obiectul respectiv nu poate fi utilizabil sau poate fi reparat;
- c) stabilește motivele concrete de casare a obiectului (uzura, reparațiile capitale, încălcarea condițiilor normale de exploatare, avarii etc.);
- d) depistează persoanele, din vina cărora s-a produs scoaterea înainte de termen din exploatare a mijloacelor de transport și înaintează propuneri privind tragerea lor la răspundere în conformitate cu legislația în vigoare;
- e) determină oportunitatea utilizării anumitor agregate, piese și materiale ale mijlocului de transport ce urmează să fie casat și stabilește valoarea lor;
- f) efectuează controlul asupra scoaterii din exploatare a mijlocului de transport casat și monitorizează luarea în evidență a activelor utilizabile (fier uzat, piese de schimb, metale prețioase, materiale de construcție etc.), obținute în urma casării.

Comisia întocmește, pentru fiecare mijloc de transport separat, acte pentru casare.

Actul de casare poate conține următoarele informații:

- 1) denumirea obiectului, marca, modelul și numărul de inventar al acestuia;
- 2) costul inițial, amortizarea cumulată, valoarea reziduală (dacă este cazul);
- 3) valoarea din reevaluare sau pierderi din depreciere;
- 4) conținutul de metale prețioase;
- 5) descrierea obiectului la momentul casării (motivul radierii) cu descrierea detaliată a unităților și părților mașinii, remorcii, semiremorcii;
- 6) costurile asociate radierii vehiculului;
- 7) piese și ansabluri primite din casare;
- 8) încheierea comisiei etc.

Dacă autovehiculele sunt casate, acestea trebuie radiate de la Instituția de Stat „Agenția Serviciilor Publice” pentru a exclude vehiculul din Registrul de Stat al Transporturilor (RST). Pentru aceasta, proprietarul vehiculului sau o persoană împuternicită de acesta depune o cerere de radiere a obiectului. Radierea vehiculelor se face de către autoritatea care a efectuat înmatricularea, prin depunerea certificatului și plăcuțelor de înmatriculare. În cazul casării mijloacelor de transport este necesar să se:

- deconteze amortizarea acumulată prin diminuarea concomitentă a amortizării și a valorii mijloacelor de transport;
- deconteze pierderile din depreciere a mijloacelor de transport;
- deconteze valoarea contabilă prin majorarea cheltuielilor cu active immobilizate și diminuarea valorii contabile a mijloacelor de transport;
- înregistreze valoarea justă a materialelor, pieselor de schimb și a altor bunuri obținute din casarea mijloacelor de transport prin majorarea stocurilor și diminuarea valorii mijloacelor fixe în limita valorii reziduale și/sau a veniturilor din operațiunile cu activele immobilizate (peste valoarea reziduală sau în cazul absenței acesteia);
- reflecte costurile de casare prin majorarea cheltuielilor cu active immobilizate sau diminuarea a provizioanelor constituite anterior și majorarea datoriilor, diminuarea a stocurilor etc.

Piese de schimb și alte bunuri obținute din casarea mijloacelor de transport urmează a fi evaluate la valoarea justă care se determină de către comisia de casare sau de un expert independent. Aceste bunuri se transmit la depozit cu perfectarea unui bon de intrare. Ulterior bunurile nominalizate pot fi utilizate în cadrul entității și/sau comercializate. Utilizarea bunurilor în cadrul entității se reflectă ca majorare a costurilor /cheltuielilor curente, iar vânzarea acestora- ca majorare a altor cheltuieli din activitatea operațională și diminuare a stocurilor. Concomitent este necesar să se recunoască veniturile din comercializarea materialelor sus menționate.

Informațiile privind casarea mijloacelor de transport trebuie să fie luate în calcul la determinarea indicatorilor din bilanț, situația de profit și pierdere, precum și din nota explicativă la situațiile financiare. Conform prevederilor Codului Fiscal [4] cheltuielile legate de casarea mijloacelor fixe complet amortizate sunt deduse integral, iar valoarea activelor primite din casare sunt recunoscute ca venituri și se impozitează pe bază generală. Pierderea obținută în contabilitatea financiară la casarea mijloacelor fixe până la expirarea duratei de funcționare utilă nu se recunoaște în scopuri fiscale. În Registrul privind evidența și calcularea amortizării mijloacelor fixe în scopuri fiscale [7] se indică valoarea neamortizată a activelor respective. În cazul restabilirii TVA aceasta nu se va permite spre deducere de rând cu cheltuielile legate de casare. Rezultatul obținut din casare nu se permite spre deducere și se ajustează în Declarația cu privire la impozitul pe venit (forma VEN-12).

Concluzii

Principalele sarcini ale contabilității mijloacelor de transport sunt:

- documentarea corectă și înregistrarea la timp a înregistrărilor contabile;
- calculul corect și contabilizarea amortizării mijloacelor fixe;
- determinarea precisă a rezultatelor atunci când are loc lichidarea mijloacelor fixe;
- controlul asupra costurilor de reparație a mijloacelor fixe, siguranța și eficiența utilizării lor.

Operațiunile privind tranzacțiile în ceea ce privește casarea mijloacelor de transport în contabilitatea financiară și în scopuri fiscale au caracteristici și diferențe. Contabilitatea și impozitarea operațiunilor de casare a mijloacelor de transport nu este reglementată suficient sub aspect normativ și investigată în literatura de specialitate. În acest context, în articol sunt prezentate unele recomandări privind evidența operațiunilor sus- menționate, precum și de prezentare a informațiilor aferente în situațiile financiare.

Referințe bibliografice

1. SNC «Imobilizări corporale și necorporale», aprobat prin ordinul Ministerului Finanelor Nr. 118 din 06.08.2013. Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=130803&lang=ro
2. Legea Contabilității și Raportării Financiare nr. 287 din 15.12.2017. Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=125231&lang=ro
3. Planul general de conturi contabile, aprobat prin ordinul Ministerului Finanelor nr. 119 din 06.08.2013 Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=130818&lang=ro
4. Codul Fiscal nr. 1163 din 24.04.1997, Disponibil: <http://www.lex.md/fisc/codfiscaltxtro.htm>
5. Regulamentul privind casarea bunurilor uzate, raportate la mijloacele fixe, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 500 din 12.05.1998. Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=120297&lang=ro
6. Ordinul Ministerului Finanțelor privind evidența, colectarea, păstrarea și prelucrarea resturilor și deșeurilor ce conțin metale prețioase nr. 92 din 20.12.2006. Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=48537&lang=ro
7. Regulamentul privind evidența și calcularea amortizării mijloacelor fixe în scopuri fiscale, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 704 din 27.12.2019. Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=119735&lang=ro
8. Naderita A., Apostu A. Практические рекомендации по учету и налогообложению операций по списанию основных средств, Contabilitate și Audit, 2019, nr. 6;
9. Dima M, Tiriulnicova N. Particularități contabile și fiscale aferente pierderii forțate a proprietății Contabilitate și Audit, 2021, nr. 5.